GEMEENTEBESTUUR

De gemeenteraad van Venlo

uw kenmerk
uw e-mail d.d.

ons kenmerk 1224005
behandelaar R.Huizinga
doorkiesnummer +31 77 3599406
e-mail r.huizinga@venlo.nl
bijlage(n) 2
datum 23 februari 2018

onderwerp Windpark Greenport Venlo; beantwoording raadsvraag.

Geachte raad,

Op 22 februari 2018 heeft de oordeelsvormende raadsbijeenkomst plaatsgevonden over de bestemmingsplannen voor Windpark Greenport Venlo. In deze raadsbijeenkomst heeft het college toegezegd nader in te gaan op laagfrequent geluid – waar infrasoon geluid onderdeel van is – van Windpark Greenport Venlo in relatie tot de afweging of sprake is van goede ruimtelijke ordening en gezondheidsrisico's.

Ten behoeve van de bestemmingsplannen voor het windpark is een milieueffectrapportage (MER) opgesteld en is de m.e.r.-procedure doorlopen. Als onderdeel van de bestemmingsplannen en het MER zijn diverse onderzoeken uitgevoerd, waaronder voor het aspect geluid en laagfrequent geluid.

Commissie voor de milieueffectrapportage
De onafhankelijke en deskundige Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) heeft de kwaliteit van het milieueffectrapport en onderliggende onderzoeken getoetst. Zij heeft daartoe twee adviezen uitgebracht, 20 november 2017 en 7 december 2017. Daarin besteedt zij ook aandacht aan geluid en laagfrequent geluid. Zo geeft de commissie aan dat ook de milieueffecten 'onder de norm' (de bovenwettelijke normen) zijn onderzocht, voor bijvoorbeeld geluid en slagschaduw. Dat wil zeggen dat niet alleen getoetst is aan de wettelijke normen, maar verdergaand is getoetst. Zo is onverplicht in het MER de laagfrequente geluidsbelasting onderzocht en getoetst aan de Vercammen curve en de Deense normering (in Nederland bestaat er geen aparte wettelijke normering voor laagfrequent geluid). De Commissie m.e.r. heeft aanbevolen om deze geluidinformatie openbaar te maken, wat ook is gebeurd. Uit deze informatie volgt dat het windpark zonder maatregelen voldoet aan de Vercammen curve en dat de onderzochte opstellingen met

postadres Postbus 3434
postcode 5902 RK Venlo
bezoekadres Hanzeplaats 1 Venlo
telefoon 14 077
telefax +31 77 3596766
internet www.venlo.nl
bank NL33BNGH0285008749

geluidsmaatregel aan turbine 4 voldoen aan de Deense norm. De genoemde maatregel is geborgd in het bestemmingsplan voor het windpark.

Op basis van haar onderzoek heeft de Commissie m.e.r. een positief advies over het MER gegeven. De Commissie m.e.r. geeft in haar advies expliciet aan dat het MER alle essentiële informatie bevat over de milieueffecten van het windpark, zodat de gemeente het milieubelang volwaardig kan meenemen in hun besluit over windpark Greenport Venlo.

Raad van State
In diverse beroepszaken over windparken bij de Raad van State wordt aangevoerd dat er vanwege laagfrequent geluid gezondheidsrisico's zouden optreden. In al die zaken heeft de Raad van State geoordeeld dat de wettelijke geluidnormen voor windturbines voldoende bescherming bieden, ook tegen laagfrequent geluid[1].

Het voorgaande wordt bevestigd in een zeer recente uitspraak[2] (21 februari 2018) van de Raad van State over Windpark De Drentse Monden en Oostermoer. In die uitspraak schaart de Raad van State opnieuw zich achter het RIVM-onderzoek (2017). Daarbij heeft de Raad van State zich ook gebaseerd op het advies van de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening (StAB). Dit is een onafhankelijke en onpartijdige deskundige, die de bestuursrechter adviseert over geschillen op het gebied van het fysieke leefmilieu. Ook de StAB heeft geadviseerd dat de wettelijke geluidnormen voldoende bescherming bieden tegen laagfrequent geluid. Deze uitspraak is mede zo relevant omdat de afstanden en geluidsbelasting sterk lijkt op de situatie in Venlo. In Drenthe gaat het om grote windturbines in lijnopstellingen (maximale rotordiameters van ruim 130 meter, ashoogten van max 145 meter) met lijnbebouwing op 600 tot 800 meter afstand parallel aan de lijn met windturbines. Kenmerkend verschil is wel dat het daar gaat om meerdere parallele lijnen met ruime tussenafstanden waartussen mensen wonen. Daar is hier in Venlo geen sprake van omdat dit een enkele lijnopstelling is.

Second opinion van Peutz
Peutz heeft een second opinion verricht met betrekking tot de geluidaspecten van het geplande Windpark Greenport Venlo. Deze second opinion is door ARAG aangevraagd en vormt onderdeel van de zienswijze die zij namens 27 belanghebbenden heeft ingediend tegen de ontwerp bestemmingsplannen en de ontwerp omgevingsvergunning. In de Nota Zienswijzen heeft de gemeente op deze second opinion/zienswijze gereageerd.
Peutz bestrijdt de beantwoording zoals die is opgenomen in de Nota Zienswijzen ten aanzien van de wijze waarop laagfrequent geluid is berekend. Op andere punten uit de nota zienswijzen komt Peutz niet terug. Peutz stelt dat in het geluidsonderzoek voor het windpark fouten zijn gemaakt in de wijze waarop het binnenniveau is berekend en getoetst aan de Vercammen curve[3]. In de bijlage bij deze brief gaat Arcadis dieper in op de argumenten die Peutz heeft ingebracht.

---

[1] ABRvS 17 januari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:141; Windpark Spui, ABRvS 20 december 2017, ECLI:NL:RVS:2017:3504; Windpark De Veenwieken, ABRvS 4 mei 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1228; Windpark Wieringenmeer, ABRvS 9 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:619; Windpark Nieuwe Waterweg, ABRvS 27 mei 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1621; Windpark Den Tol Netterden.

[2] ABRvS 21 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:616; Windpark De Drentse Monden en Oostermoer

[3] Vercammen curve: dit is een curve die de grens van aanvaardbaarheid legt bij 3 tot 10 procent ernstig gehinderden. Als wordt voldaan aan de Vercammen curve wordt ernstige hinder door laagfrequent geluid in ieder geval in substantiële mate voorkomen en wordt onaanvaardbare hinder voorkomen.

Specifiek willen wij opmerken dat Peutz in een second opinion voor het Windpark De Drentse Monden en Oostermoer vergelijkbare kritiek met vergelijkbare argumenten[4] heeft geuit over het uitgevoerde onderzoek naar laagfrequent geluid dan thans voor het Windpark Greenport Venlo. In haar uitspraak op 21 februari 2018[1], heeft de Raad van State in deze zaak het volgende geoordeeld: de aangevoerde zienswijzen vormen *'geen grond voor de conclusie dat zich onaanvaardbare hinder ten gevolge van laagfrequent geluid zal voordoen'.*

Voor het Windpark De Drentse Monden en Oostermoer zijn ook vergelijkbare bezwaren ten aanzien van het aspect gezondheid aangevoerd als thans voor het Windpark Greenport Venlo. De Raad van State heeft hierover geoordeeld dat *'De betogen over de effecten van geluid van windturbines op de gezondheid falen'.*

Gezien het voorgaande komt het college tot de conclusie dat:

- gesteund door het advies van de onafhankelijke Commissie m.e.r. dat het milieuonderzoek goed is uitgevoerd en dat het MER alle essentiële informatie bevat over de milieueffecten van het windpark, zodat de gemeenteraad het milieubelang volwaardig kan meenemen in haar besluit over Windpark Greenport Venlo;
- gesteund door recente uitspraken van de Raad van State – en deskundigenrapporten van de onafhankelijk, onpartijdige StAB die zijn betrokken in de uitspraken – er tot op heden geen wetenschappelijk causaal verband is aangetoond tussen windturbines en effecten op de gezondheid;
- gesteund door recente uitspraken van de Raad van State – en deskundigenrapporten van de onafhankelijk, onpartijdige StAB die zijn betrokken in de uitspraken – de gemeente er redelijkerwijs vanuit mag gaan dat indien wordt voldaan aan de (geluids)normen uit het Activiteitenbesluit het plan niet leidt tot onaanvaardbare hinder door laagfrequent geluid en gezondheidsrisico's;
- dit beeld wordt bevestigd door het vrijwillig uitgevoerde onderzoek naar laagfrequent geluid. Het plan voldoet aan de Vercammen curve en de onderzochte opstellingen ook voldoen aan de Deense norm;
- na een verschillenanalyse van het onderzoek van Arcadis en contra expertise onderzoek van Peutz, nogmaals blijkt dat het onderzoek van Arcadis correct is uitgevoerd. Dit beeld wordt bevestigd door de uitspraak van de Raad van State van 21 februari 2018 waarin vergelijkbare argumenten van Peutz tegen Windpark De Drentse Monden en Oostermoer falen;
- in redelijkheid geen doorslaggevend gewicht hoeft te worden toegekend aan het contra-expertise onderzoek van bureau Peutz.

Ons college is van mening dat wij in alle redelijkheid de constante lijn van de Raad van State kunnen en zelfs moeten volgen in de afweging of de bestemmingsplannen voor Windpark Greenport Venlo voldoen aan een goede ruimtelijke ordening of leiden tot onaanvaardbare gezondheidsrisico's. Aangezien in het – door de Commissie m.e.r. beoordeelde – MER is aangetoond dat de bestemmingsplannen voldoen aan de (geluids)normen uit het Activiteitenbesluit en de zeer vergelijkbare casus in Drenthe van Windpark De Drentse Monden Oostermoer waar de Raad van State op 21 februari 2018 een uitgebreide en onderbouwde uitspraak heeft gedaan over dit thema, heeft ons college geen reden te twijfelen of sprake is van een goede ruimtelijke ordening en onaanvaardbare gezondheidsrisico's vanwege laagfrequent geluid.

---

[4] Voor het Windpark De Drentse Monden en Oostermoer was de kritiek nog iets verdergaand, omdat hier bij de berekeningen voor laagfrequent geluid was uitgegaan van de jaargemiddelde geluidemissie. In het onderzoek naar laagfrequent geluid voor het Windpark Greenport Venlo is uitgegaan van de maximale geluidemissie.

Bijlagen
Bij deze brief treft u twee bijlagen aan.

- Bijlage 1 betreft een schrijven van het op windenergiegebied gespecialiseerde adviesbureau Pondera Consult waarin zij een toelichting geven over laagfrequent geluid en het ontbreken van gegronde redenen waarom dit tot gezondheidseffecten zou kunnen leiden.
- Bijlage 2 betreft een schrijven van Arcadis waar ingaat op de conclusies van Peutz

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Venlo

de secretaris	de burgemeester
René van Loon	Antoin Scholten